

Lausunto

8.2.2024

Eduskunnan puolustusvaliokunta

puv@eduskunta.fi

HE 90/2023 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja niihin liittyviksi laeiksi

Kiitan liikenne- ja viestintäministeriön puolesta puolustusvaliokuntaa tilaisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä.

Esityksessä tarkoitettu Nato SOFA on laadittu määrittämään sopimuspuolten joukkojen oikeudellista asemaa niiden oleskellessa toisen sopimusosapuolen alueella. Joukkojen asemaa koskeva sopimus sisältää määräyksiä, jotka koskevat muun muassa maahantulomuodollisuuksia, aseenkanto-oikeutta, tuomiovallan käyttöä, vahingonkorvausoikeutta ja siitä luopumista sekä joukkojen erioikeuksia ja vapauksia. Pariisin pöytäkirjalla ulotetaan Nato SOFA:n määräykset myös Naton esikuntiin ja niiden sotilas- ja siviilihenkilöstöön pöytäkirjassa määrätyin mukautuksin. Pariisin pöytäkirja sisältää lisäksi täydentäviä, esikuntaa ja sen henkilöstöä koskevia määräyksiä. Nato SOFA ja Pariisin pöytäkirja sisältävät liikenne- ja viestintäministeriön vastuulle kuuluvia määräyksiä ajo-oikeuksista ja ajoneuvojen käytöstä.

Hallituksen esitys on vuoden 2023 kuluessa valmisteltu valtioneuvoston laaja-alaisessa yhteistyössä työryhmässä, jonka työhön myös liikenne- ja viestintäministeriö kiinteästi osallistui. Valmisteluaiakataulu oli tiivis, mutta työ eteni hyvin ja esitysluonnos kuvaa kattavasti Nato SOFA:n ja Pariisin pöytäkirjan sisältöä sekä voimaansaattamisen vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja käytäntöihin. Liikenne- ja viestintäministeriön näkökulmasta oli keskeistä, että esitykseen sisältyvät keskeisimmät hallinnonalan lakimuutokset, joilla varmistetaan kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuus sopimusmääräysten kanssa ja edistetään sopimusten tavoitteiden toteutumista käytännön tasolla.

Nato-jäsenyyden myötä ulkomaisten joukkojen läsnäolo Suomessa lisääntyy selvästi ja on tärkeää, että joukkojen liikkumiseen ja logistiikkaan vaikuttava sääntely ajo-oikeuksien hyväksymisestä, ammattipätevyyksistä sekä ajoneuvojen käytöstä Suomessa tukee sotilaallisen yhteistyön

kehittämistä. Liikenne- ja viestintäministeriön vastuulla olevasta lainsäädännöstä hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset ajokorttilain (386/2011), liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) sekä ajoneuvolain (82/2021) muuttamisesta. Muutokset selkeyttäisivät kansallista liikennesääntelyä sotilaalliseen yhteistyöhön liittyvissä tilanteissa ja siten helpottaisi myös liikenteen valvonnasta vastaavien viranomaisten työtä.

Monika Mutanen
Erityisasiantuntija, LVM